

TAMPERE.
FINLAND

KASVATUS- JA OPETUS- LAUTAKUNNAN vuosisuunnitelma 2026

TAMPERE

Sisällys

Johdanto.....	1
Lautakunnan tehtävät ja muutokset 2026.....	2
Lautakunnan keskeiset toimenpiteet 2026	3
Toteutussuunnitelman 2026–2029 toimenpidekokonaisuudet	3
Talousarvion 2026 sitovat tavoitteet.....	4
Toimenpiteet 2026	5
Lautakunnan talous	15
Palveluryhmien toiminta ja talous.....	16
Varhaiskasvatus ja esiopetus	16
Toiminnan kuvaus.....	16
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	17
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	18
Perusopetus	19
Toiminnan kuvaus.....	19
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	20
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	20
Sivistyspalvelujen yhteiset palvelut.....	22
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	22
Riskiprofiilit.....	23
Palveluverkko	25
Liitteet	26

JOHDANTO

Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää (kuva), jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee toimintasuunnitelmaa ja vuosittaista talousarviota. Vuosisuunnitelmaan kootaan lautakunnan alaisen toiminnan suunnittelua ohjaavat toteutussuunnitelmien kehittämisen toimenpidekokonaisuudet ja vuosittaiset talousarviotavoitteet sekä niitä toteuttavat toimenpiteet. Lisäksi vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta. Vuosisuunnitelmassa esitetään myös hankintasuunnitelma.

Vuosisuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle talouden osalta huhtikuun tilanteesta ja koko kokonaisuuden osalta elokuun ja vuoden lopun tilanteesta.

LAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA MUUTOKSET 2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja lasten perusopetuksen järjestämisestä sekä oppivelvollisuuslain mukaisesta asuinkunnan ohjaus- ja valvontatehtävästä. Lautakunta vastaa kaupungin koulutuspolitiikan suuntaviivojen määrittelystä ja ohjauksesta palvelukokonaisuuksien osalta. Lisäksi sillä on vastuu yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta ja ohjauksesta.

Lautakunnan alainen toiminta koostuu kahdesta palvelukokonaisuudesta, jotka ovat varhaiskasvatus ja esiopetus sekä perusopetus. Sivistyspalvelujen palvelualueen yhteisistä palveluista henkilöstö- ja taloushallinto sekä yhteisö- ja kehittämispalvelujen toiminta on jaettu kasvatus- ja opetuslautakunnalle ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle. Yhteisö- ja kehittämispalvelujen toiminnasta kasvatus- ja opetuslautakunnalle kuuluu palveluverkkosuunnittelu.

Kasvatus- ja opetuspalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen lainsäädäntö määrittelee pääasiassa palvelujen järjestämistavan.

LAUTAKUNNAN KESKEISET TOIMENPITEET 2026

Vuosisuunnitelmassa määritellään toteutussuunnitelmien valtuustokauden toimenpidekokonaisuuksia ja talousarvion sitovia tavoitteita edistävät vuoden 2026 toimenpiteet.

Toteutussuunnitelman 2026–2029 toimenpidekokonaisuudet

Strategian toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuudet kuvaavat niitä keskeisiä valtuustokauden kehittämisen kokonaisuuksia, joissa lautakunnan alaista toimintaa tulee uudistaa, muuttaa tai painottaa, jotta strategian sekä lautakunnan toiminnan ja palveluiden kehittämisen tavoitteet voidaan saavuttaa. Toimenpidekokonaisuudet ohjaavat vuosittaisten toimenpiteiden määrittelyä.

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Kehittämisen toimenpidekokonaisuudet valtuustokaudelle

 Elämäniloa.	 Kestävyyttä.	 Edelläkävijyyttä.	 Yhdessä.
• Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme • Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää • Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme • Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia	• Opimme luonnossa. Opimme luonnosta • Jokainen kaupunginosa on paras • Teemme eettisesti kestäviä ja taloudellisesti viisaita valintoja	• Uskallamme uudistua • Sivistys on edelläkävijyyden perusta • Kehitämme toimintaa väestön monimuotoistuesssa	• Vahvistamme työn iloa ja osaamista • Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin • Digitalisaatio oppimisen välineenä

Talousarvion 2026 sitovat tavoitteet

Talousarviossa vuosittain asetettavat valtuustoon nähden sitovat toiminnan tavoitteet pohjautuvat strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Alla esitetään Kasvatus- ja opetuslautakunnalle vuodelle 2026 asetetut toiminnan tavoitteet.

Valtuustokauden tavoite 2026–2029	Nro	Sitova toiminnan tavoite 2026
Tamperelaisten hyvinvointi on lisääntynyt	1	Oppilaiden ja henkilöstön kokemus työrauhasta ja oppimiseen keskittymisestä on parantunut mobiililaitteiden käytön rajoitusten myötä
Turvallisuus ja turvallisuuden tunne ovat vahvistuneet	4	1.–9.-luokkalaisten kokemus kiusaamisesta on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna
Liikunta ja kulttuuri on tullut osaksi yhä useamman arkea	8	5.- ja 8.-luokkalaisten fyysinen toimintakyky on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna
Lasten ja nuorten koulumotivaatio on kasvanut ja oppimistulokset parantuneet	11	2.-, 7.- ja 9.-luokkalaisten oppimistulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna
	12	Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanossa ja toimintakulttuurin muutostyössä on onnistuttu esi- ja perusopetuksessa
	13	Vieraskielisten oppilaiden suomen kielen osaaminen on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna
	14	Tampereen poikkihallinnollinen lukutaito-ohjelma on valmistunut ja lukuintoa vahvistavat toimenpiteet määritelty
Oppimistulosten alueelliset erot ovat kaventuneet	17	Kasvatuksen ja opetuksen alueellinen yhdenvertaisuus on vahvistunut tasa-arvorahoituksen kohdennuksella
Henkilöstön hyvinvointi ja uudistumiskyky ovat vahvistuneet	45	Työntekijäkokemus on pysynyt ennallaan tai parantunut
	46	Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen muutos on edistynyt
Talous on tasapainossa	51	Valtuuston hyväksymä talouden tasapaino-ohjelma on edennyt suunnitellusti

Strategian painopiste: Elämäniloa.

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme	Edistämme lasten ja nuorten yhdenvertaista opinpolkua kotikielestä riippumatta.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus		Kaikki koulut noudattavat opetussuunnitelmassa kuvattuja S2-oppilaiden siirtymäkäytäntöjä S1-oppimäärään (erityisesti 2. ja 6. vuosiluokan jälkeen sekä yläluokilla). Kielitietoista esiopetusta on vahvistettu järjestämällä kielitietoisuus-temaista koulutusta esiopettajille.
	Vahvistamme yhdenvertaista ja syrjimättöntä toimintakulttuuria sekä laadimme syrjinnän vähentämiseksi selkeän puuttumisen mallin.	Osake, Yhteisö- ja kehittämispalvelut	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvien koulutusten määrä henkilöstölle on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteinen puuttumismalli syrjintään on valmis.
	Turvaamme koulupäivän yhteydessä järjestettävän maksuttoman Lupa harrastaa -toiminnan jatkuvuutta.	Perusopetus	Liikunta- ja nuorisopalvelut, Liikuntaseurat, Yritykset, Yhdistykset	Lupa harrastaa -ryhmiin ja Lupa harrastaa -harrastusjoukkueisiin osallistuvien määrät pysyvät nykyisellä tasolla tai kasvavat edelliseen toimintakauteen verrattuna.
	Edistämme liikunnallista elämäntapaa uudistuneen perusopetuslain mukaisesti esi- ja perusopetuksessa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus		Opetussuunnitelmat ja lukuvuosisuunnitelmat on päivitetty 1.8.2026 mennessä.
Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää	Lisäämme oppilaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Perusopetus	Viestintäyksikkö	Oppilaille suunnattu viestintäkanava ja -rakenne on suunniteltu yhdessä oppilaiden kanssa.
	Kehitämme yksilöllisiä oppimispolkuja.	Perusopetus	Ammatilliset oppilaitokset Tredu, Sasky	Työelämäpainotteista perusopetusta (Teppomallia) on laajennettu ja toiminnallisuutta on lisätty joustavan perusopetuksen ryhmissä.

	Vahvistamme lasten ja nuorten kulttuuriosaamista.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Taidekaari-toiminta	Taidekaari-toimintaan osallistuvien varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmien sekä koululuokkien määrä pysyy nykyisellä tasolla.
	Vahvistamme luonnontieteellistä ilmiöoppimista.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Tampereen yliopisto	Valituissa päiväkodeissa on tutustuttu mikrobeihin ilmiöpohjaisten projektien avulla.
	Kehitämme automatisoituja tiedolla johtamisen näkymiä perusopetuksessa.	Perusopetus	Tietohallinto	Tuen raporttia on kehitetty ja ajantasaistettu uuden lain mukaiseksi. Poissaoloseurannan raportti on saatavissa kaupunkitasoisesti tietovaraston kautta. Arvosanaraportit on lisätty tietovaraston kautta.
Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme	Puutimme vaikuttavammin oppilaiden poissaoloihin.	Perusopetus		Perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli on päivitetty. Koulutus poissaoloihin puuttumisen mallin johtamisesta on pidetty rehtoreille. Matalankynnyksen konsultaatioiden määrä lukukaudessa on pysynyt vähintään samana edelliseen lukukauteen verrattuna.
	Edistämme esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa ja toimintakulttuurin muutostyötä.	Esiopetus, Perusopetus		Seurantakysely oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksesta on toteutettu. Toimenpiteet kyselyssä ilmenneisiin tarpeisiin uudistuksen onnistumiseksi on aloitettu.
	Vahvistamme pedagogista yhteistyötä.	Perusopetus		Opettajien välinen yhteistyö ja tiimityö kouluilla on lisääntynyt (yhteisopettajuutta toteutetaan vähintään 80 % kouluista ja opettajien kokemus yhteistyön lisääntymisestä on vahvistunut).
	Arvioimme varhaiskasvatuksen erityisopettajien tuen toteutumisen nykytilan.	Varhaiskasvatus ja esiopetus		Pilottiyksiköissä on toteutettu varhaiskasvatuksen erityisopettajien työn toteutumisen seuranta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.

Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia	Vahvistamme kasvatuksen ja koulutuksen kokonaisturvallisuuden johtamista.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Työsuojelutiimi	Osake	Perusopetuksen turvallisuuden vuosikellon toimenpiteet ovat toteutuneet. Turvallisuuden vuosikello on laadittu varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.
	Vahvistamme yhteisöllistä toimintakulttuuria.	Varhaiskasvatus ja esiopetus		Pilottiyksiköissä on tunnistettu yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiskohteet ja toimenpiteet on aloitettu.
	Vahvistamme kiusaamisen ja väkivallan vastaista toimintakulttuuria.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Osake		Oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta -suunnitelma on laadittu yhteistyössä esi- ja perusopetuksen toimipaikoissa. Kohti turvallista koulua -hankkeessa on laadittu toimintamalleja kiusaamisen vähentämiseksi.
	Kokoamme turvallisuutta koskevan tiedon tiedolla johtamisen tueksi.	Perusopetus, Työsuojelutiimi		Turvallisuushavaintolomake on käytössä ja havainnot on käsitelty kerran lukukaudessa kouluissa. Oppilaiden tapaturmailmoitusten raportointinäkyä on julkaistu.
	Vahvistamme oppilaiden ymmärrystä oppilaiden vastuista ja velvollisuuksista.	Perusopetus		Jokainen koulu on toteuttanut oppilaan vastuut ja velvollisuudet -tilaisuuden kouluilla ja tiedottanut huoltajille sen sisällöstä.
	Parannamme tietosuojakäytänteitä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Tietohallinto	Tietosuoja ja tietoturva kouluilla -koulutuspaketti on otettu käyttöön perusopetuksessa. Tietosuojavaikutusten arvioinnista nousseiden riskien pienentämiseksi on määritelty jatkoimenpiteet.
	Varmistamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen.	Yhteisö- ja kehittämisspalvelut	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Tampereen kaupungin Lapsiystävällinen kunta -tunnustus on säilynyt.

Strategian painopiste: Kestävyyttä.

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Opimme luonnossa. Opimme luonnosta.	Kehitämme ympäristö- ja kestävyyskasvatusta.	Varhaiskasvatus ja esiopetus		Ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen arviointi on toteutettu Karvin laadunarviointijärjestelmän avulla ja yksikkökohtaiset kehittämistoimenpiteet on tunnistettu.
	Edistämme luonnon monimuotoisuutta osana koulun arkea.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus		Koulut ja esiopetusyksiköt ovat valinneet LUMO-teot lukuvuosisuunnitelmiin.
	Lisäämme luontoyhteyttä vahvistavia toimintatapoja päiväkotien, koulujen ja perheiden arkeen.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus	Sitra, Ekokumppanit, Suomen Itämeri-instituutti	Luontolähettiläät luontotoiminnan tueksi kouluille ja päiväkodeille -projektin toimenpiteet on toteutettu. Koulujen lukuvuosisuunnitelmiin on kuvattu, miten koulut toteuttavat oppitunteja luonnossa. Metsäresepti on laadittu ja niiden jakaminen on käynnistynyt varhaiskasvatusyksiköissä.
	Edistämme koulumatkojen turvallisuutta ja kannustamme aktiivisiin kulkutapoihin koulumatkoilla.	Perusopetus	Kaupunkiympäristön rakennuttaminen, ylläpito ja suunnittelu	Yhteistyörakenne liikkuamisen suunnitteluyksikön kanssa on muodostettu. Raholan, Karosen sekä Etelä-Hervannan koulujen koulumatkojen turvallisuutta ja kestävyyttä on edistetty.
	Testaamme uusia toimintamalleja ilmastomuutokseen sopeutumiseen päiväkotien ja koulujen piha-alueiden toiminnoissa.	Yhteisö- ja kehittämisspalvelut, Varhaiskasvatus ja esiopetus	Kiinteistöt, tilat ja asuntopoliikka, Smarter -hankeyhteistyö	Metsäniityn päiväkodin ja koulun pihan muutostyöt on tehty ja toimintamalleja kehitetty. Niiden pohjalta on tunnistettu monistettavia ratkaisuja ilmastomuutokseen sopeutumiseen päiväkotien ja koulujen piha-alueiden toimintojen osalta.

Jokainen kaupunginosa on paras	Kannustamme perheitä tutustumaan omaan kaupunginosaan yhdessä liikuen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus		Seikkailukarttoja on laadittu jokaisella alueella.
	Tasa-arvoraha käytetään suunnitelmallisesti ryhmäkokojen pienentämiseen, ohjausresurssin vahvistamiseen sekä yhteisöllisen ja ennaltaehkäisevän työhön.	Perusopetus		Tunnistetuilla alueilla koulujen opetus- ja ohjaajaresurssi on vahvistunut.
Teemme eettisesti kestäviä ja taloudellisesti viisaita valintoja	Kehitämme kiireettömiä ja ruokakasvatuksen mukaisia ruokailuja.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Voimia	Valituissa yksiköissä on toteutettu toimenpiteitä ruokailuhetkien rauhoittamiseksi. Kaikki Syö-kampanjan toimenpiteet ovat onnistuneesti toteutuneet.
	Vahvistamme henkilöstön hankintaosaamista.	Perusopetus	Hankintapalvelut	Pienhankintakoulutus on järjestetty rehtoreille ja koulusihteereille. Tarvikehankintojen verkkokaupan tilauskäytäntöjen koulutus on toteutettu koulusihteereille.
	Tasapainotamme taloutta.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Taloushallinto	Päiväkotien ja koulujen talouden toteutusta on seurattu säännöllisesti. Talouden tasapainottamisen toimenpiteet on laadittu ja toimeenpanttu. Henkilöstö on osallistunut talouden tasapainottamisen suunnitteluun.
	Päivitämme palveluverkkosuunnitelmat yhteismitalliseksi.	Yhteisö- ja kehittämispalvelut	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Palveluverkkosuunnitelmat on hyväksytty ja niiden toimeenpano on aloitettu.
	Osallistumme kaupunkitasoiseen talouden tasapainotuksen talous-, hr-, hallinto- ja viestintätoimintojen selvitykseen.	Taloushallinto, Henkilöstöhallinto, Hallinto- ja viestintätoimintojen edustajat		Sivistyspalvelujen edustajat ovat osallistuneet aktiivisesti selvitysryhmiin ja sivistyspalveluille määriteltävät vuoden 2026 toimenpiteet on toteutettu.

Strategian painopiste: Edelläkävijyyttä.

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Uskallamme uudistua	Kehitämme laajamittaista kaksikielistä (suomi-englanti) perusopetusta ja selvitämme englanninkielisen varhaiskasvatuspolun vahvistamisen mahdollisuuksia.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus		Selvitystyö kunnallisen englanninkielisen varhaiskasvatuspalvelun ja perusopetuksen toimintamallista on tehty.
	Uudistetun tavoite- ja kehityskeskustelumallin käyttöönotto henkilöstön kanssa.	Perusopetus	Henkilöstöhallinto	Tavoite- ja kehityskeskustelumallin teemana on `uskallamme uudistua`. Malli on otettu käyttöön koko henkilöstölle. Keskusteluissa tarkastellaan, miten työntekijä on kuluneen vuoden aikana uudistanut tapaansa tehdä työtä, ja asetetaan tavoitteet oman uudistamisen jatkamiselle seurantakaudelle.
	Kehitämme perusopetuksen uutta johtamisrakennetta.	Perusopetus		Perusopetuksen johtamisen vuosikello on otettu käyttöön.
Sivistys on edelläkävijyyden perusta	Vahvistamme lukutaitoa ja lukemiseen ohjaavan elämäntapaa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Osake, Muut kaupunkiseudun kunnat, Lukutaitotyön verkosto	Lukeva Tampere 2027 lukutaito-ohjelman toimenpiteet on valittu. Oppilaiden päättöarvosanat äidinkielellä ovat parantuneet.
	Nostamme oppilaiden matematiikan osaamistasoa.	Perusopetus		Matematiikan oppimisen toiminnallisten menetelmien käyttö on lisääntynyt edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Päättöarvioinnissa arvosanan 8 kriteerit saavuttavien oppilaiden osuus on kasvanut.

	Vahvistamme opettajien oppimistulosten seuraamiseen ja analysointiin liittyvää arviointiosaamista.	Perusopetus		Päättöarvosanat (matematiikka ja äidinkieli) on julkaistu tiedolla johtamisen näkymässä. Pedagogiset asiantuntijat ja kaupunkitasoiset arviointitutorit ovat tukeneet kouluja arviointiosaamisessa.
	Perusopetuksen päättävät oppilaat sijoittuvat jatko-opintoihin.	Perusopetus	Toinen aste	Perusopetuksen päättävistä oppilaista sijoittuu jatko-opintoihin vähintään yhtä suuri osuus kuin vuonna 2025.
Kehitämme toimintaa väestön monimuotoistuesssa	Kehitämme monikulttuurisen henkilöstön perehdytystä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus		Perehdytysmateriaali on valmistunut ja otettu käyttöön.
	Nostamme varhaiskasvatuksen osallistumisastetta huomioiden erityisesti tunnistetut väestöryhmät.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	TAMK	Niitty2 - Yhdessä maahanmuuttajaperheiden hyvän arjen puolesta -hankkeessa tuotettua ohjausmateriaalia on jalkautettu ja toimintamallia vakiinnutettu yhdessä Tamkin kanssa.
	Vahvistamme maahanmuuttotautaitaisten oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoa lähikouluaperiaatetta noudattaen.	Perusopetus		Kielitaidon arviointi on toteutettu kielellistä tukea tarvitseville oppilaille. Kielellisen tuen opettajien (KIETU) roolia on vahvistettu. Inklusiivinen valmistava opetus on lisääntynyt 1.–2. luokilla, ja ryhmämuotoinen valmistava opetus on järjestetty niin, että oppilaat ovat osallistuneet osittain yleisopetukseen heti alusta alkaen.

Strategian painopiste: Yhdessä.

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Vahvistamme työniloa ja osaamista	Tuemme henkilöstön työhyvinvointia ja kehitämme työhyvinvoinnin seurannan vaikuttavuutta.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Osake	Henkilöstöhallinto, Työsuojelutiimi, Työterveys	Työhyvinvointia on seurattu työntekijäkoke- muskyselyllä. Työntekijäkoke- muskyselystä viestimistä on vahvistettu ja vastaajamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna. Työhyvinvointia edistäviä yksikkökohtaisia toi- menpiteitä on kehitetty kyselyn pohjalta.
	Tuemme yhdessä tekemisen kulttuuria.	Perusopetus		Yhteisopettajuus on lisääntynyt kouluissa. Koulupolkutiimien yhteistyötä ja tiimirehtori- den roolia on vahvistettu.
	Varaudumme henkilöstörakenteen muu- tokseen tilauskoulutuksilla.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Henkilöstöhallinto	Tilauskoulutuksiin on osallistunut 60 henkilöä.
	Arvioimme ja vahvistamme johtamisosaa- mista.	Yhteisö- ja kehittämispalve- lut	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Henkilöstöhallinto, Tampereen kaupunkiseutu	Johtajat ovat osallistuneet kansalliseen johta- misen arviointitutkimukseen. Johtajien osaa- misen vahvuudet ja kehityskohteet on tunnis- tettu.
	Parannamme tiedonhallintaa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Asiakirjahallinto	Arkistonmuodostussuunnitelma on päivitetty. Lomakkeiden arkistointikäytännöt TREtur- vassa on selvitetty perusopetuksessa. Eri toi- mintojen prosessikuvauksia on päivitetty (mm. iltapäivätoiminta, sijoitettujen lasten kustan- nukset, kotiopiskelijat ja tuki).
Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin	Kehitämme Pirkanmaan hyvinvointialue- en kanssa esiopetuksen opiskeluhoi- toa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Pirkanmaan hyvinvointialue	Kehittämistoimien tunnistamiseksi yhteis- työn toteutumista esiopetuksessa on selvi- tetty kyselyllä.

	Edistämme lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä.	Perusopetus	Liikunta- ja nuorisopalvelut, Osake, Pirkanmaan hyvinvointialue	Liikuntaneuvonta ja Move! -toimintakyky palvelupolku on toteutunut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Heikon toimintakyvyn oppilaiden määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta.
	Vahvistamme esi- ja alkuopetuksen koulupolkuukohtaista kehittämistyötä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus Perusopetus		Kaikilla koulupoluilla on järjestetty mahdollisuus osallistua esi- ja alkuopetuksen kehittämistapaamisiin.
	Vahvistamme moniammatillista yhteistyötä ja kumppanuutta perheiden sekä opiskeluhoollon kanssa varhaisen tuen turvaamiseksi.	Perusopetus	Pirkanmaan hyvinvointialue	Kysely opiskeluhoollon yhteistyön laadusta ja vaikuttavuudesta on toteutettu. Koulupoissaolomalli on lanseerattu ja systemaattinen toimintatapa on otettu käyttöön poissaoloihin puuttumiseksi yhteistyössä opiskeluhoollon ja hyvinvointialueen kanssa. Koulupudokkuuden ehkäisyn malli on kehitetty yhteistyössä Pirkan ja toisen asteen oppilaitosten kanssa.
	Kehitämme kaupungin tilavarausperiaatteita mahdollistamaan nykyistä laajemmin eri toimijoille tilojen käyttäminen.	Yhteisö- ja kehittämispalvelut	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Tilavarausten visio, toimintatavat, roolit, vastuut ja yhteiset toimintatavat on sovittu.
Digitalisaatio oppimisen välineenä	Vahvistamme oppilaiden digitaalista osaamista.	Perusopetus		Digimallit vuosiluokille 1–9. ovat valmistuneet ja koulut ovat kirjanneet lukuvuosisuunnitelmaan toimenpiteiden toteuttamisen.

	Vahvistamme henkilöstön tietoturvallista tekoälyosaamista.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Tietohallinto	Suurin osa henkilöstöstä on osallistunut valittuihin tekoälykoulutuksiin. Palveluryhmäkohtaiset täsmennykset ja ohjeistukset opetushallituksen tietoturvalliseen tekoälyn käyttöön liittyviin velvoitteisiin ja suosituksiin ovat valmistuneet. Koulujen edelläkävijäverkosto on koonnut ja jakanut tekoälyn käyttötapoja koulujen välillä. Koulujen henkilöstö on suorittanut Tietosuoja ja tietoturva kouluilla -koulutuksen. Tampereen tekoälyohjeet perusopetuksessa on julkaistu.
--	--	--	---------------	--

LAUTAKUNNAN TALOUS

Vuoden 2026 vuosisuunnitelman toimintakate on 426,6 milj. euroa. Nettomenojen kasvu on 25,1 milj. euroa (+6,2 %) vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna. Vuosisuunnitelmassa on varauduttu kunta-alan palkkaratkaisun kustannusvaikutuksiin sekä uusien ja peruskorjattujen tilojen vuokrakustannuksiin. Lisäksi vuosisuunnitelmaan sisältyy lainsäädännön muutoksiin, palvelutarpeiden kasvuun, pormestariohjelman toimeenpanoon sekä kustannustason nousuun liittyviä lisäyksiä (10,2 milj. euroa) sekä toiminnan tehostamis- ja sopeuttamistoimenpiteitä (2,7 milj. euroa). Suurimmat lisäykset liittyvät laskennallisten lasten ja oppilasmäärän kasvun aiheuttamiin lisäkustannuksiin, esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen lakimuutoksen toimeenpanoon, varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen uudistamiseen ja yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksiin, alueiden eriarvoistumisen ehkäisyyn sekä tietohallinnon kustannusten kasvuun. Talouden sopeuttamistoimenpiteet liittyvät mm. sairauspoissaolojen, tarvikkehankintojen ja ei-lakisääteisen toiminnan vähentämiseen. Perusopetuksen ryhmäkoot säilyvät ennallaan. Lisäksi vuosisuunnitelmaan sisältyy yhteistoimintaneuvotteluissa käsitellyt tehostamistoimenpiteet (1,4 milj. euroa), jotka on huomioitu vuosisuunnitelmassa henkilöstömenojen ja henkilötöyvuosien vähennyksenä.

Lautakunnan vuosisuunnitelmassa on huomioitu Tampereen kaupunkiseudun kasvatus- ja opetusalan henkilöstölle suunnattu osaamisen kehittämispalvelu (Osake), jota kaupunkiseudun kunnat tuottavat yhdessä.

Vuosisuunnitelmassa esitetään suunniteltujen palvelujen toimintamenot tuoteryhmätasolla ja valituissa palveluissa esitetään myös arvioidut suoritemäärät ja yksikkökustannukset. Yksikkökustannusten muutosta tullaan seuraamaan vuosittain.

Vuosisuunnitelmassa on tarkennettu sitovuussäännösten puitteissa toimintatulojen ja toimintamenojen budjetointia verrattuna kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon. Toimintakate eroaa valtuuston hyväksymästä talousarviosta -1,157 milj. euroa palkkaratkaisua koskevan talousarviomuutoksen (konsernijohtaja 14.11.2025 § 197) takia. Lautakuntaan nähden sitovia eriä ovat lautakunnan toimintakate sekä investointien yhteissumma.

Investointimenot ovat yhteensä 3,1 milj. euroa. Ensikertaisen kalustamisen investointikohteet on eritelty tarkemmin palveluryhmien talousosiossa.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot					
Myyntitulot	7 438	7 394	7 958	7 443	7 616
Maksutulot	9 807	10 331	10 971	11 600	11 050
Tuet ja avustukset	10 789	6 884	7 070	5 878	5 907
Vuokratulot	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot	369	175	386	184	199
Toimintatulot yhteensä	28 403	24 785	26 384	25 105	24 773
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-223 628	-232 929	-231 057	-244 846	-243 693
Palvelujen ostot	-101 532	-106 017	-103 834	-108 119	-107 218
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 425	-8 536	-6 180	-7 772	-7 913
Avustukset	-11 592	-10 291	-9 860	-10 263	-10 213
Vuokramenot	-74 172	-76 391	-76 796	-79 273	-82 092
Muut toimintamenot	-210	-286	-211	-317	-286
Toimintamenot yhteensä	-417 559	-434 451	-427 939	-450 591	-451 416
Toimintakate	-389 156	-409 666	-401 554	-425 486	-426 643
Rahoitustulot ja -menot	24	0	23	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-2 842	-2 700	-2 661	-2 993	-2 993
Tilikauden tulos	-391 974	-412 366	-404 193	-428 479	-429 636
Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-1 672	-2 725	-1 743	-3 100	-3 100

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuuteen kuuluvat kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus ja esiopetus sekä lakisääteinen kotihoidontuki. Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatustaan mukaista varhaiskasvatusta sekä perusopetuslain mukaista esiopetusta kaikille sitä tarvitseville lapsille. Esioppilaille tarjotaan kesäaikana varhaiskasvatuspalveluita. Esiopetuksen opetussuunnitelmassa on 1.8.2026 alkaen uutena asiana varhennettu oppivelvollisuus, joka koskee osaa lapsista, joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Tämän vuoksi 5-vuotiaiden esioppilaiden määrä tulee kasvamaan vuoden 2026 aikana.

Kunnallisena palveluna varhaiskasvatusta järjestetään päiväkotihoidona, perhepäivähoitona ja avoimena varhaiskasvatuksena. Lisäksi järjestetään esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta ja erityistä hoitoa ja opetusta tarvitsevien lasten yksikön (ERHO) palvelua. Varhaiskasvatuksen pääasiallisina järjestämistapoina ovat kunnallinen tuotanto sekä palvelusetelillä tuettu, yksityinen varhaiskasvatus. Ruotsinkielinen varhaiskasvatus järjestetään ostopalveluna. Yksityisen hoidon tuki on edelleen käytössä perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäivähoidossa sekä muutamissa pienissä päiväkodeissa. Ilta- ja viikonlopputoiminnan tarve arvioitiin 2025, jonka seurauksena iltahoitoa keskitetään syksyllä 2026 vuorohoidon yhteyteen. Lisäksi avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa supistetaan siten, että toiminta järjestetään syksystä 2026 alkaen idän, keskuksen ja lännen alueilla.

Yhdenvertaisuutta edistävillä toimenpiteillä vahvistetaan ja monipuolistetaan lapsille tarjottua tukea. Tukea tarjotaan ensisijaisesti lähipalveluna. Kaikilla alueilla toimivien koordinoivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtävä on vakiintunut. Esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen vuoksi yhä useampi esiopetuksessa oleva lapsi on oikeutettu saamaan erityisopettajan antamaa opetusta, mikä lisää erityisopettajien tarvetta esiopetuksessa. Lisäksi esiopetuksen erityisryhmien määrässä on muutospainetta toimintakaudelle 2026–2027.

Lasten tuen laadukas toteuttaminen ja monikulttuuristen lasten määrän kasvu lisää avustajien, erityis- ja S2-opettajien tarvetta. Talousarvio mahdollistaa 14 henkilötyövuoden lisäyksen, jolla turvataan lakisääteiset toiminnot. Tämän lisäksi käytetään rakenteellisen tuen muotona ryhmän pienennystä.

Varhaiskasvatustyöyksikön toimintasuunnitelman 2025–2026 painopistealueet ovat tuen toteuttaminen ja ympäristö- ja kestävyyskasvatus. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelman pedagogiset painopisteet toiminnassa ovat leikkiympäristön kehittäminen ja leikin rikastuttaminen/ohjaaminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen ja monilukutaidon vahvistaminen. Lukuvuosisuunnitelmaan sisältyy myös tiimisopimus, esiopetusta täydentävän toiminnan suunnitelma ja siirtymäkäytänteet. Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma päivitetään liikunnallisen elämäntavan edistämisen ja varhennetun oppivelvollisuuden osalta, ja muutokset tulevat voimaan 1.8.2026. Lisäksi päivitetään yhteinen Esi- ja perusopetuksen opiskelu- huoltosuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen laadun arviointia jatketaan valtakunnallisen laadunarviointijärjestelmä Valssin avulla. Arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisen laadunarviointijärjestelmä Valssin ympäristö- ja kestävyyskasvatus-arviointityökalua. Varhaiskasvatustyöyksiköiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään selvittämällä toimipaikkojen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nykytilaa toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman selvitysvaiheen mukaisesti. Kiusaamista ehkäistään laatimalla kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma

jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä. Laaditut suunnitelmat lisätään päiväkotien omille tampere.fi-verkkosivuille. Esiopetuksen kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma laaditaan yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän eVakan kehittämisessä siirrytään aktiivisen kehittämisen vaiheesta ylläpito- ja pienkehitysvaiheeseen. Yhteistyötä jatketaan Espoon, Oulun ja Turun kanssa sekä seudullisesti. Kehittämisen tavoitteena on sujuvoittaa sekä asiakkaan että toiminnan prosesseja.

Varhaiskasvatusyksikön johtajien ja apulaisjohtajien työhyvinvointia edistetään toteuttamalla varhaiskasvatuksen johtamisen ja työhyvinvoinnin pitkántähtäimensuunnitelmaa. Johtamisrakenteiden uudistamistyölle (2024–2028) on laadittu suunnitelma ja työ on meneillään. Talousarvio mahdollistaa 1–2 johtajan lisäyksen vuodelle 2026. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet kirjataan yksikkökohtaisesti toimintasuunnitelmiin sekä henkilöstösuunnitelmaan.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelu	Toimintamenot, 1 000 euroa	Suoritemäärä	Yksikkökustannus, euroa/laskennallinen lapsi*
Päiväkotihoido	130 725	8 460	15 452
Palvelusetelipäivähoito**	28 944	2 650	10 922
Esiopetus	14 475	2 250	6 433
Muu varhaiskasvatus	11 194	2 200	4 954
Kotihoidontuki	8 377	2 050	4 182
Yksityisen hoidon tuki	2 267		
Ostopalvelupäivähoito ja -esiopetus	1 929		
Perhepäivähoito	1 055		
Yhteensä	198 964		

* Laskennallisten lasten määrässä on huomioitu lasten ikärakenne ja muut hoitoisuuteen vaikuttavat tekijät kertoimien avulla.

** Palvelusetelipäivähoidon ja kunnallisen päiväkotitoiminnan yksikkökustannuksia ei voi verrata keskenään, koska kunnalle palvelusetelitoiminnasta kuluksi jää nettokustannukset (asiakasmaksu ohjautuu tuottajalle) ja kunnallisen päiväkotitoiminnan kustannukset ovat bruttokustannuksia, joista asiakasmaksutuloja ei ole vähennetty. Palvelusetelin arvon laskentaperusteet on määritelty yhteistyössä seutukuntien kanssa. Palvelusetelitoiminnan kustannukset eivät sisällä kaikkia kunnan järjestämisvastuusta aiheutuvia kuluja: esim. kaupungin yleishallinto-, erityisopettajapalvelut ja hankkeet, valvonta ja ohjaus sekä täydennyskoulutukset.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	12 506	10 174	10 922	10 408	10 613
Toimintamenot	-180 171	-191 699	-186 232	-198 298	-198 964
Toimintakate	-167 665	-181 525	-175 310	-187 890	-188 351

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-813	-565	-307	-550	-550

INVESTOINNIT (1 000 euroa)	VS 2026
Investointimenot	
Päiväkotien ensik.kalust.ennakoi mattomat	-240
Hatanpään Jukola pk ensik.kalust.	-228
Ahvenisjärven eo ensikert.kalustaminen	-82
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-550

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2024	VS 2025	VS 2026
Varhaiskasvatus ja esiopetus	2129	2158	2169

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kelpoisen henkilöstön saatavuus on parantunut, mutta koulutuksen antama mielikuva ei aina vastaa arjen todellisuutta, mikä voi johtaa alan vaihtoon. Alueellinen eriytyminen on lisääntynyt, ja sen vaikutukset näkyvät rekrytoinneissa. Tämä edellyttää toimenpiteitä myös vuonna 2026, jotta osaava henkilöstö jakautuu tasaisesti koko kaupunkiin. Keskeisessä roolissa ovat perehdytys, koulutustarjonta, mahdollisuus ammatilliseen kehittymiseen ja etenemiseen sekä työhyvinvoinnin ylläpitäminen.

Varhaiskasvatustilain mukainen henkilöstörakenteen muutos edellyttää, että vuoteen 2030 mennessä vähintään kahdella kolmasosalla henkilöstöstä on korkeakoulututkinto. Lakimuutoksen vuoksi henkilöstölle on tarjottu mahdollisuuksia omaehtoiseen kouluttautumiseen sekä vuodesta 2026 alkaen osin valtion rahoittamaa tilauskoulutusta yhteistyössä kuuden suurimman kaupungin kanssa. Koulutusten laajuus aiheuttaa merkittäviä sijaisjärjestelyjä lähiopetuspäivien osalta, mikä vaikeuttaa osallistumista muihin koulutuksiin. Lisäksi lyhytaikaisten sijaisten rekrytointihaasteet ja nopeasti muuttuvat tilanteet hankaloittavat koulutuksiin osallistumista. Tilannetta helpotetaan hyödyntämällä joustavia koulutusratkaisuja ja priorisoimalla koulutustarjontaa.

Vakinaisen henkilöstön osaaminen on pääosin riittävällä tasolla. Henkilöstön vaihtuvuus, epäpätevät sijaiset ja määräaikaisten tehtävien aiheuttavat haasteita ammatilliselle osaamiselle ja perehdytykselle sekä ajallisesti että laadullisesti. Henkilöstön eläköityminen ja sen myötä poistuva osaaminen, muuttuva lainsäädäntö sekä henkilöstörakenteen muutos haastavat ammatillista osaamista ja edellyttävät myös johtajilta uudenlaista johtamisosaamista.

Vuoden 2026 aikana keskitytään vahvistamaan henkilöstön osaamista vastaamaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ajankohtaisiin uudistuksiin sekä pedagogisiin tavoitteisiin. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat uuden esiopetuksen opetussuunnitelman jalkauttaminen ja oppimisen tuen uudistus sekä tukea tarvitsevien lasten määrän kasvu, mikä edellyttää inklusion johtamisosaamista. Lisäksi vahvistetaan kieli- ja kulttuuritietoista toimintaa sekä lukutaidon ja lukemisen kulttuuria tukevia menetelmiä. Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen on korostunut, mikä vaatii laajempaa osaamista.

Digitaalinen osaaminen on myös vuonna 2026 keskiössä. Henkilöstön tulee hallita OPH:n tekoälysuositukset ja velvoitteet sekä hyödyntää digitaalisia työkaluja pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti. Tietosuojan ja -turvaan liittyvä osaaminen on olennainen osa kehittämistä, jotta lakisääteisten velvoitteiden ja turvallisen toimintakulttuurin toteutuminen pystytään varmistamaan. Digitaalista osaamista vahvistetaan sekä järjestelmien käytön että digipedagogiikan näkökulmasta.

Valssin arvioinnin perusteella tunnistamme osaamistarpeita ympäristö- ja kestävyyskasvatuksessa. Lisäksi vuonna 2026 painotetaan lasten mielenterveyden tukemista ikätasoisesti ja kiusaamisen ehkäisyä turvallisen oppimisympäristön varmistamiseksi.

Kehittämiskeinoina hyödynnetään kohdennettuja koulutuksia, työpajoja, vertaisoppimista ja digitaalisia oppimisympäristöjä sekä osaamiskartoituksia ja kehityskeskusteluja. Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään Osakkeen koulutuksia, opetushallituksen materiaaleja, kollegiaalista oppimista sekä hankkeiden ja perehdytyksen sisältöjä.

PERUSOPETUS

Toiminnan kuvaus

Perusopetus vastaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Sen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä varmistaa, että he saavat jatko-opintoihin ja elämään tarvittavat tiedot ja taidot. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat perusopetus, monikielisille oppilaille suunnattu valmistava opetus, sairaalaopetus sekä koululaisten iltapäivätoiminta.

Opetusta järjestetään suomen ja ruotsin lisäksi englannin, ranskan ja saksan kielillä. Monikielisille oppilaille tarjotaan valmistavaa opetusta, ja iltapäivätoimintaa järjestetään 1.–2. luokan oppilaille sekä erityisopetuksen oppilaille vuosiluokilla 1–9. Perusopetuksen ydintehtävä on laadukas perustoiminta: oppimisen edistäminen ja kodin kasvatustyön tukeminen. Opetuksen tavoitteena on turvata kaikille yhdenvertainen koulutuksellinen perusta ja vahvistaa oppimismotivaatiota sekä myönteistä suhtautumista oppimiseen. Oppilasmäärän ja ryhmäkokojen ennustetaan pysyvän ennallaan.

Kuluvana lukuvuonna käyttöön otettu uudistettu oppimisen tuen rakenne tuo merkittävän muutoksen koulun toimintakulttuuriin, ja vuosi 2026 on keskeinen sen vakiinnuttamisessa. Uudistuksen tavoitteena on parantaa oppilaiden oppimista ja varmistaa perusopetuksesta valmistuminen riittävin perustaidoin. Painopiste on ennaltaehkäisevissä tukitoimissa ja opetuskielen osaamisen vahvistamisessa. Henkilöstöä koulutetaan uudistuksen sisältöihin, jotta muutos toteutuu onnistuneesti. Opetus järjestetään pääsääntöisesti oppilaan lähikoulussa tai koulupolkutiimin alueella, jos oppilaan tuen tarve sitä edellyttää.

Vuonna 2026 perusopetus painottaa lukutaidon vahvistamista ja monilukutaidon kehittämistä. Tavoitteena on, että jokaisella peruskoulunsa päättävällä nuorella on vahva lukutaito ja myönteinen suhde lukemiseen. Perusopetus koordinoi poikkihallinnollista Lukeva Tampere -työryhmää, joka laatii ohjelman varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Koulujen toimintaa oppilaiden luku-, kirjoitus- ja laskutaitojen kehittämiseksi tuetaan muun muassa oppimisanalytiikan hyödyntämisellä ja tutoropettajien pedagogisella tuella.

Lukuvuoden 2026–2027 alussa voimaan tuleva lakimuutos lisää liikunnallisen elämäntavan tavoitteet osaksi esi- ja perusopetusta. Sen tarkoituksena on lisätä lasten ja nuorten liikkumista, tukea hyvinvointia ja vahvistaa liikunnan merkitystä koulun arjessa. Toimintakulttuuria päivitetään niin, että kaikilla oppilailla on tasavaroiset mahdollisuudet liikkua.

Kehittämisteemojen lisäksi vuoden 2026 painopiste on yhteisopettajuuden ja yhdessä tekemisen kulttuurin vahvistamisessa. Vertaisoppimista ja osaamisen kehittämistä tuetaan perusopetuksen tutormallilla. Matalan kynnyksen konsultointi ja mentorointi auttavat yhdessä oppimista ja hyvien käytänteiden jakamista. Lähikouluperiaatetta vahvistetaan systemaattisesti, ja erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisen oppilaiden luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseen.

Digitaalisen osaamisen edistäminen jatkuu myös vuonna 2026. Oppijan digipolun sisältökuvaukset valmistuvat kaikille luokka-asteille, ja henkilökohtaisten laitteiden määrä kasvaa suunnitelmallisesti. Henkilöstölle tarjotaan tukea tekoälyratkaisujen turvalliseen hyödyntämiseen. Digiosaamista vahvistetaan tutortoiminnan ja edelläkävijäverkoston avulla. Tampereen perusopetus toimii valtakunnallisen OPPIVA-verkoston vastuullisena isäntäkuntana, johon kuuluu 40 jäsenkuntaa.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelu	Toimintamenot, 1 000 euroa	Suoritemäärä	Yksikkökustannus, euroa/oppilas*
Perusopetus 1-9	201 530	18 177	11 087
Kotikuntakorvaukset, muu tuotanto	18 125		
Pidennetty oppivelvollisuus	11 648	372	31 313
Aamu- ja iltapäivätoiminta	7 864	2 700	2 913
Maahanmuuttajien valmistava opetus	5 886	340	17 311
Sairaalaopetus	2 020		
Harrastaminen ja liikunta	1 510		
Kaksikielinen esiopetus	796		
Muut perusopetuksen palv., muu tuotanto	423		
Yhteensä	249 802		

* oppilasmäärän vuosikeskiarvio (kevät- ja syyslukukausi)

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	15 439	14 250	15 166	14 254	13 660
Toimintamenot	-235 006	-240 453	-239 348	-249 773	-249 802
Toimintakate	-219 567	-226 203	-224 182	-235 519	-236 142

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-860	-2 160	-1 436	-2 550	-2 550

INVESTOINNIT (1 000 euroa)	VS 2025
Investointimenot	
Ahvenisjärven koulu ensikert. kalust.	-1 837
Lamminpään koulun ensik. kalustaminen	-488
Harjun koulun ensikert. kalustaminen	-195
Koulujen ensikert. kalust. ennakkoimaton	-30
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-2 550

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2024	VS 2025	VS 2026
Perusopetus	2269	2218	2244

Kuntien henkilöstöstä noin kolmannes eläköityy seuraavan kymmenen vuoden kuluessa. Opetusalalla tämä näkyy erityisesti johtotehtävissä, mutta myös opettajien poistuma on merkittävä. Tampereen perusopetuksen työmarkkinatilanne on kuitenkin vakaa, ja avoimiin tehtäviin on löytynyt hyvin hakijoita.

Tulevina vuosina painopisteenä on ennakkoiva rekrytointi, koulutuspolkujen vahvistaminen sekä kokeneiden työntekijöiden osaamisen systemaattinen siirtäminen uusille tekijöille. Opettajien osaamisen vahvistaminen ja päivittäminen nähdään keskeisenä edellytyksenä laadukkaaseen opetuksen varmistamiselle ja opetustyön kasvaviin vaatimuksiin vastaamiselle. Henkilöstön ammatillista kasvua tuetaan perehdytyksellä, mentoroinnilla, uuden henkilöstön infotilaisuuksilla ja monipuolisella koulutustarjonnalla. Erityisopettajien saatavuutta

parantaa Tampereen yliopistossa alkanut alan koulutus. Aineenopettajan kelpoisuuden omaaville erityisopettajille, joilta puuttuu erityisluokanopettajan kelpoisuus, tulisi tarjota mahdollisuus sen hankkimiseen.

Muuttuva toimintaympäristö edellyttää esihenkilöiltä valmentavaa otetta. Rehtoreiden johtamista tuetaan laadun arvioinnilla, jonka pohjalta laaditaan analyysi ja konkreettiset toimenpide-ehdotukset osaamisen kehittämiseksi. Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan myös uusille esihenkilöille suunnatun sivistyspalveluiden henkilöstöasioiden perehdytysohjelman avulla. Turvallinen koulukulttuuri ja oppilaiden kouluakäymättömyys ovat ajankohtaisia teemoja, joita on tärkeää käsitellä yhdessä koulun johtajien kanssa.

Osaamista päivitetään vastaamaan digitalisaation, yhteisopettajuuden ja uuden sääntelyn vaatimuksia. Painopisteenä on yhdessä tekemisen toimintakulttuuri ja oppimisen tuen rakenteet. Tietoturva- ja tietosuojao osaamista vahvistetaan koulutuksilla, ja henkilöstöä tuetaan tekoälyn turvallisessa hyödyntämisessä. Digitaalista osaamista edistetään kasvatuksen ja opetuksen digivision, tutortoiminnan ja edelläkävijäverkoston avulla.

Vuonna 2026 korostuvat yhteisopettajuus, vertaisoppiminen sekä matalan kynnyksen mentorointi. Lähikouluperiaate säilyy vahvana, ja erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajataustaisten oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoon.

Työhyvinvoinnin johtamisessa keskitytään psykososiaalisen kuormituksen ennaltaehkäisyyn ja työuran eri vaiheiden huomioimiseen. Esihenkilöiden osaamista kehitetään edelleen, jotta he osaavat ennaltaehkäistä ja tunnistaa työn ja työyhteisöjen psykososiaalisia kuormitustekijöitä jo varhaisessa vaiheessa. Työhyvinvoinnin kehittämisessä hyödynnetään erityisesti Tampereen kaupungin työntekijäkokemuskyselyä sekä Kunta10-tutkimusta.

SIVISTYSPALVELUJEN YHTEISET PALVELUT

Sivistyspalvelujen palvelualueen yhteisistä palveluista henkilöstö- ja taloushallinto sekä yhteisö- ja kehittämispalvelujen toiminta on jaettu kasvatus- ja opetuslautakunnalle ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle. Yhteisö- ja kehittämispalvelujen toiminnasta kasvatus- ja opetuslautakunnalle kuuluu palveluverkkosuunnittelu.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelu	Toimintamenot, 1 000 euroa
Yhteisö- ja kehittämispalvelut	321
Henkilöstö- ja taloushallinto	1 272
Osake	681
Lautakunnan yhteiset	376
Yhteensä	2 650

Toimintamenot vyörytetään tuotekustannuslaskennassa palveluryhmien varsinaisille palvelutuotteille.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	TP 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	458	360	296	443	500
Toimintamenot	-2 382	-2 298	-2 359	-2 520	-2 650
Toimintakate	-1 924	-1 938	-2 063	-2 077	-2 150

RISKIPROFIILIT

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso (1–25)	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet
Operatiivinen riski	Säästötoimenpiteistä ja yhteistoimintamenettelyistä nousevat laatu- ja henkilöstöriskit	15	Lapsivaikutusten arvioinnin/kokonaisvaikutusten ennakoarvioinnin tekeminen päätösten yhteydessä
Strateginen riski	Koulutetun henkilökunnan riittämättömyys erityisesti segregatioalueilla	12	Rekrytointiprosessissa huomioidaan segregatioalueet esim. monikielisyyslisä, positiivinen viestintä
Operatiivinen riski	Lasten tuen tarpeiden kasvuun ja moninaistumiseen ei kyetä vastaamaan riittävästi	9	Inklusiivisen toimintakulttuurin kehittäminen ja osaamisen vahvistaminen
Taloudellinen riski	Henkilöstömenojen kasvu	9	Henkilöstörakenteen uudistamisen mukainen vuosittainen rekrytointi henkilöstösuunnitelman mukaisesti
Operatiivinen riski	Henkilöstön työssä jaksamisen heikkeneminen	9	Osaamisen ja johtamisen vahvistaminen

Perusopetuksen merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riski- taso (1–25)	Keskeiset riskienhallintatoimenpi- teet
Strateginen riski	Kouluikäymättömien oppilaiden määrän kasvu	12	Perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen mallin toimenpiteet ja toimintamallin lisätarpeen arviointi
Ulkoinen riski	Oppilaiden osaamisen heikkeneminen	12	Pedagogikaan ja oppimisen seurannan kehittäminen. Moniammatillinen yhteistyö koulun, kodin ja sosiaalipalveluiden välillä. Oppimisen tuen tukitoimet
Strateginen riski	Oppimisen tuen uudistuksen epäonnistuminen	12	Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toimenpiteet
Ulkoinen riski	Oppilaiden haastavan käyttäytymisen ilmeneminen yhä nuoremmalla iällä	12	Ennakoiva ja johdonmukainen puuttumisen toimintakulttuuri
Ulkoinen riski	Alueiden segregatio	9	Asuinalueiden välisen yhdenvertaisuuden tukeminen resurssijaoissa Tutortoiminnan tuen kohdentaminen kouluille Osallistuminen kaupunginosakehittämisen toimintamalliin.

PALVELUVERKKO

Palveluverkon, investointien ja maankäytön ohjausryhmä esitti 3.9.2024 kokouksessaan, että kaupungin palveluverkkoselvitykset päivitetään vuoden 2025 aikana. Päivitykset koskevat, kirjaston, kulttuurin, liikunnan, lukiokoulutuksen, perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkkosuunnitelmia. Ku- kin lautakunta hyväksyy suunnitelman osaltaan ja kaupunginhallitus hyväksyy suunnitelman kokonaisuutena keväällä 2026.

Talonrakennusohjelman mukaisesti laaditaan yhteistyössä Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -yksikön kanssa hyväksyttäväksi tarveselvitykset seuraavista hankkeista: Atalan, Maijalanpuiston ja Metsäniityn (vanha osa) päiväkotien osalta sekä Järvensivun päiväkoti ja koulu, perusparannus ja laajennus, Koiviston koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus (kivikoulu ja tiilikoulu) ja Karosen koulun laajennuksen tarveselvitykset. Lisäksi Hiedanrannan koulun ja päiväkodin ja nuorisotiloja koskevan hankkeen elinkaarivalmistelu käynnistyy vuoden 2026 aikana. Lisäksi käynnistyy Saukonpuiston päiväkodin ja koulun perusparannuksen ja laajennuksen tarveselvitystyö.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt valmistuvat ja päiväkoti otetaan käyttöön elokuussa 2026. Päiväkodin nimi on käyttöönoton myötä Ruusutarhan päiväkoti. Lisäksi yksityinen palvelusetelipäiväkoti avautuu Hervantajärvelle.

Perusopetus

Kissanmaan koulun käyttöönotto on tammikuussa 2026 perusparannuksen valmistumisen jälkeen. Ahvenisjärven koulun uudisrakennus otetaan käyttöön elokuussa 2026. Lamminpään koulu, rakennus 1:sen perusparannus valmistuu loppuvuoden aikana, jolloin rakennuksen kalustaminen on mahdollista ennen kuin se otetaan käyttöön tammikuussa 2027.

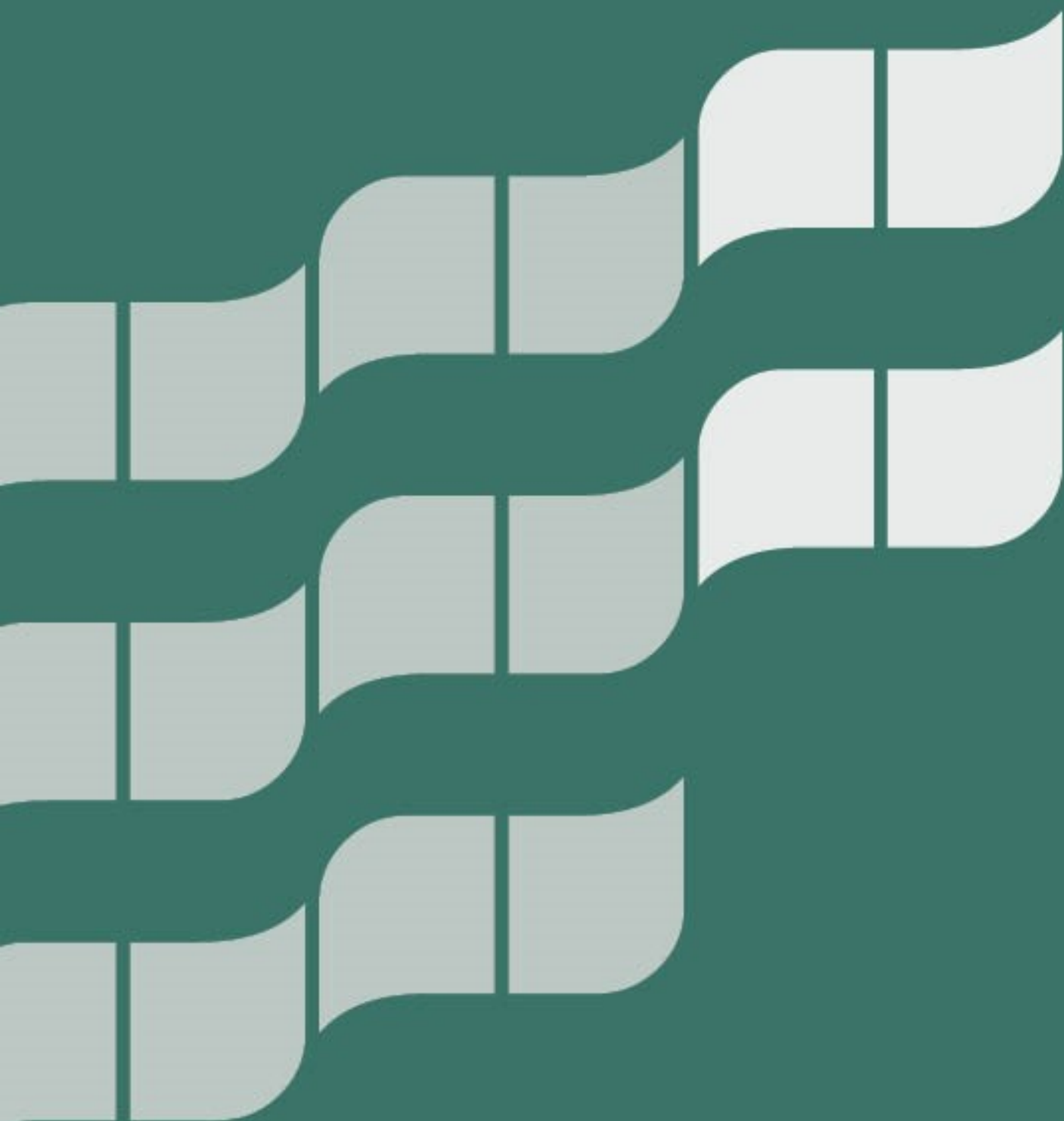
LIITTEET

- Hankintasuunnitelma

Hankintasuunnitelmassa on kuvattu suunnitellut vuoden 2026 kilpailutukset ja hankinnat, joissa hankinnan ennakoitu arvo on vähintään 60.000 euroa. Hankintasuunnitelma ei kuvaa hankintoihin liittyvää rahankäyttöä eikä sisällä investointien osalta investointisuunnitelmassa esitettäviä tietoja.

- Talouden tasapaino-ohjelma

Talouden tasapaino-ohjelmassa on esitetty talousarvion yhteydessä hyväksytyt lisäykset ja sopeuttamistoimenpiteet. Sopeuttamistoimenpiteiden toteutumista tullaan raportoimaan lautakunnalle vuosisuunnitelman raportoinnin yhteydessä.

TAMPERE